

Pedagogisch klimaat in school

Uitgangspunt

Het pedagogisch klimaat omvat alle omgevingsfactoren die bijdragen aan het welbevinden van het kind, waardoor een kind zich verder kan ontwikkelen. Hierbij gaat het om factoren die al aanwezig zijn, maar ook om factoren die een leerkracht weloverwogen creëert. De kinderen mogen zichzelf zijn en zich ontwikkelen op hun eigen individuele manier binnen de mogelijkheden van de school.

De kinderen moeten leren samenwerken en ook leren omgaan met emoties van zowel zichzelf als van anderen. Het ontwikkelen van deze vaardigheden kan alleen in een veilige en geborgen omgeving op basis van wederzijds respect.

Bovenstaande kan als volgt omschreven worden. OBS Wemeldinge wil een organisatie zijn waar de leerlingen:

- Zich veilig en geborgen voelen.
- Gerespecteerd worden om wie ze zijn en anderen met respect behandelen.
- Een goede band hebben met de teamleden.
- Op hun eigen mogelijkheden vertrouwen en dus ook fouten mogen en durven maken.
- Leren zelfstandig te werken en te leren.
- Leren om te gaan met hun eigen gevoelens en die van anderen.
- Zich verantwoordelijk voelen voor hun eigen handelen.
- Zich als een goede burger kunnen ontwikkelen.
- Speelruimte en begrenzing wordt geboden.

Praktische uitwerking

Onze school gebruikt momenteel verschillende methodes voor de sociaal emotionele ontwikkeling en het bevorderen van een positief klimaat in de groep.

Goed van Start

Goed van Start helpt om samen met de leerlingen in het begin van het schooljaar de toon te zetten voor een fijn en positief leerklimaat.

KiVa

KiVa is een preventief, schoolbreed programma gericht op het versterken van de sociale veiligheid en het tegengaan van pesten op de basisschool. KiVa zet in op positieve groepsvorming en stimuleert de sociale vaardigheden en de sociaal emotionele ontwikkeling van kinderen. Daarmee worden de sociale veiligheid en het pedagogisch klimaat op school verbeterd. Binnen KiVa ligt de nadruk op de groep als geheel en niet op specifieke individuen. Er wordt binnen het programma gewerkt met tien thema's. Er zijn tien thema's voor de onderbouw en tien thema's voor de bovenbouw. Deze thema's overlappen elkaar. Een thema duurt ongeveer 4 weken. De leerkrachten hebben begin schooljaar 2020-2021 de KiVa training gevolgd. KiVa werkt met coördinatoren. De coördinatoren op OBS Wemeldinge zijn: Cynthia van Leeuwen (IB-er), Karina Koster (onderbouw) en Dianne Dekker (bovenbouw).

Echt Wel!

Voor de aanpak van gedragsproblemen waarbij de methode Leefstijl onvoldoende effect lijkt te hebben, wordt er gebruik gemaakt van de Echt Wel! methode. Er wordt uitgegaan van het gegeven dat kinderen met gedragsproblemen in de situatie waarin ze het gedrag laten zien, op een lager functioneringsniveau acteren dan wat we in de basisschool 'normaal' vinden. Wij zien het als taak om onze manier van omgang met dit kind, ofwel onze werkhouding, in deze situatie aan te passen aan het functioneringsniveau van het kind. We stellen ons ten doel het ongewenste gedrag af te bouwen. We doen dat door te werken met een stappenplan volgens de Echt Wel! methode. Op het moment dat wij dit doen, brengen wij de ouders daarvan op de hoogte en zullen wij de ouders aansporen kennis te nemen van de stappen die de leerkracht zet. Wij spreken daarbij nadrukkelijk de verwachting uit dat de ouders zich committeren aan deze aanpak, zich hier naar het kind positief over uit zullen laten en daar waar mogelijk, soortgelijke stappen in de thuissituatie zetten.

Deze methode gaat uit van drie niveaus waarop de kinderen kunnen functioneren:

1. Het 'normale' niveau waarbij kinderen leren van straf en gezag accepteren.
2. Het niveau daaronder waarbij gewenst gedrag opgebouwd kan worden door beloningssystemen in te zetten.
3. Het niveau daaronder waarbij kinderen niet meer leren van straf noch gevoelig zijn voor beloningen. Ongewenst gedrag moet afgebouwd worden.

De Echt Wel! methode richt zich op het derde niveau. Deze kinderen hebben vaak complexe problemen, waar geen standaardoplossing voor is. Wat nu werkt kan morgen totaal niet werken en wat voor de een werkt hoeft voor de ander helemaal niet te werken. Een andere moeilijkheid is dat deze kinderen geneigd zijn om de regie over te willen nemen en doen alsof zij de baas zijn. Voor een leerkracht is altijd de vraag hoe erg het moet zijn voordat hij ingrijpt. Dat ingrijpen kan op twee manieren: 'het toepassen van kadaverdiscipline' of 'schipperen en iedereen te vriend proberen te houden'. Beide aanpakken werken contraproductief, want ze zorgen of voor 'nog meer hakken in het zand', of voor 'nog meer grenzeloos gedrag'.

De Echt Wel! methode zet hier een strak geregisseerd stappenplan tegenover dat bestaat uit 6 onderdelen, te weten:

1. Breng de situatie in kaart
2. Repareer je eigen werkhouding
3. Bereid de interventie voor
4. Houd een werkbespreking in groeitaal
5. Pas de sanctie toe
6. Bespreek na in groeitaal

Het uitgangspunt voor de leerkracht is dat hij ervan uitgaat dat het gedragsprobleem zich zal voordoen en dat hij hier van te voren, dus pro-actief, maatregelen voor getroffen heeft. Hij heeft deze maatregelen in een pro-actief gesprek met de leerling besproken en voert ze, op het moment dat het probleemgedrag zich voordoet, zonder discussie uit. Hierna volgt een nabespreking met het kind waarbij op een respectvolle manier teruggeblikt wordt in groeitaal.

De leerkrachten zijn wegwijs gemaakt in deze methode door de gedragsspecialist, zodat de methode Echt Wel! in het schooljaar 2020 - 2021 in alle groepen ingezet kan worden.

Rots & Water!

Rots & Water is een psychofysieke training voor jongens en meisjes voor onder andere het basisonderwijs. Het doel van dit programma is het vergroten van de communicatie- en sociale vaardigheden en welzijn bij kinderen en het voorkomen en/of verminderen van sociale problemen zoals pesten, conflicten, uitsluiting, meeloopgedrag en seksueel grensoverschrijdend gedrag. Het Rots & Water programma kan worden beschouwd als een weerbaarheidsprogramma en anti-pestprogramma. Het onderscheidt zich van andere programma's door zijn meervoudige doelstelling en het bredere pedagogische perspectief waarbinnen de training van weerbaarheid samen gaat met de ontwikkeling van positieve sociale vaardigheden. Tijdens het trainen worden weerbaarheid en de sociale vaardigheden gepresenteerd en getraind. Er worden via een actieve, fysieke invalshoek positieve sociale vaardigheden aangeleerd. Spel en fysieke oefeningen worden voortdurend afgewisseld door momenten van zelfreflectie en het voeren van een kringgesprek. Binnen het team zijn twee leerkrachten bevoegd voor het verzorgen van de lessen Rots & Water. Iedere leerling krijgt twee maal Rots & Water in zijn schoolloopbaan aangeboden. Echter, mocht er door het klassenklimaat behoefte zijn aan extra lessen dan wordt Rots & Water extra ingezet. We zijn ons bewust van het feit dat de inspectie deze training niet erkent voor opname in de databank Effectieve Jeugdinterventies. Wij zijn echter van mening dat Rots & Water in combinatie met Leefstijl en de methode Echt Wel! een goede aanvulling is. Doordat Rots & Water wordt verzorgd door leerkrachten die werkzaam zijn op school, de leerlingen kennen en hun behoeftes weten op sociaal emotioneel gebied kan er maatwerk geleverd worden.

Omgekeerd oudergesprek

Aan het begin van het schooljaar worden de ouder(s)/verzorger(s) van de groepen 1 t/m 8 door de leerkracht uitgenodigd voor een gesprek. De ouder geeft de leerkracht handvatten en informatie over het functioneren, eigenschappen, bijzonderheden en problemen van het kind. \

Het voeren van kindgesprekken

Het team van OBS Wemeldinge heeft in het schooljaar 2019-2020 een training voor kindgesprekken gevolgd. Het voeren van kindgesprekken wordt ingevoerd in het schoolbeleid. Er wordt na het afronden van de cursus gestart met het voeren van kindgesprekken.

Stichting Chris en Voorkom

Jaarlijkse terugkerende lessenreeks met voorlichting over: online pesten, de gevolgen van groepsdruk en het gebruik van drugs en alcohol. Deze lessen worden verzorgd door medewerkers van Stichting Chris en Voorkom. De lessen worden aangeboden aan de leerlingen van groep 7 (online pesten) en groep 8.

Plagen en (digitaal) pesten

Wij maken onderscheid tussen de begrippen plagen, pesten en digitaal pesten. De begrippen worden hieronder beschreven. In bijlage 1, Anti-pestprotocol Facetscholen, worden de concrete maatregelen betreffende deze onderwerpen beschreven.

Plagen

Plagen gebeurt tussen ongeveer gelijkwaardige of even sterke kinderen/partners en gebeurt naar beide kanten. Er kan dus niet gesproken worden van een plager en een geplaagde maar van elkaar plagenden. Beide partijen zien het plagen vaak meer als een spel of als een lolletje. De bedoelingen van het kind dat plaagt zijn niet negatief, al kan een plagerij soms best even pijn doen. Er is geen sprake van een groot machtsverschil.

Pesten

Pesten is het structureel en opzettelijk kwetsen van iemand die zich niet goed kan verdedigen. Met structureel wordt bedoeld dat het kind steeds maar weer het mikpunt is van gemene en kwetsende opmerkingen en/of handelingen. Opzettelijk betekent dat iemand bewust verdriet wordt aangedaan.

Digitaal pesten

Digitaal- of cyberpesten is het pesten via de digitale media. Het betreft het opzettelijk zwart maken of afkraken van de leerling door middel van vervelende/negatieve commentaren of juist door het groepsgewijs negeren van juist één leerling.